

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА МАРКЕТИНГУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач випускової кафедри

Тетяна КНЯЗЄВА

“ _____ ” _____ 2023 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВР
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 075 «МАРКЕТИНГ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «МАРКЕТИНГ»

Тема: «Дослідження конкурентоспроможності послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу»

Виконавець: Луньшина Тетяна Родіонівна

Керівник: к.е.н., доцент Салькова Ірина Юріївна

Нормоконтролер: асистент Созинова Ірина Валентинівна

КИЇВ 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра маркетингу

Спеціальність: 075 «Маркетинг»

Освітньо-професійна програма: «Маркетинг»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач випускової кафедри

Тетяна КНЯЗЄВА

« ____ » _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ**на виконання випускної роботи**Луцької Тетяни Родіонівни

(П.І.Б. здобувача)

1. Тема роботи «Дослідження конкурентоспроможності послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу» затверджена наказом ректора від 06 грудня 2022 року № 2303/ст
2. Термін виконання роботи: з 17.01.2023 року по 17.02.2023 року
3. Вихідні дані роботи: звіти про діяльність підприємства, організаційна структура підприємства, статистичні дані, нормативно-правова база, електронні інформаційні джерела, матеріали періодичних видань
4. Зміст пояснювальної записки: вступ; теоретичні основи конкурентоспроможності послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу; дослідження конкурентоспроможності послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу; висновки.
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: Особливості маркетингу послуг; Комплекс маркетингу послуг; Петля якості продукції; Матриця управління якістю продукції підприємства; Системне завдання забезпечення стійкої конкурентної переваги на ринку якісних послуг у сфері готельного та громадського харчування; Порівняльний аналіз конкурентоспроможності готельних послуг; Співвідношення рівня конкурентоспроможності послуг досліджуваних готелів; Експертна оцінка конкурентоспроможності готельних підприємств.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1.	Видача завдання	17.01.2023	
2.	Збір та обробка статистичної інформації	18.01.2023- 21.01.2023	
3.	Вивчення стану проблем, опрацювання джерел	22.01.2023- 24.01.2023	
4.	Написання теоретичної частини	25.01.2023- 28.01.2023	
5.	Написання аналітичної частини	29.01.2023- 02.02.2023	
6.	Написання вступу та висновків	03.02.2023- 04.02.2023	
7.	Оформлення пояснювальної записки, наочного та графічного матеріалу, підготовка доповіді	05.02.2023	
8.	Перевірка на плагіат	06.02.2023- 08.02.2023	
9.	Проходження нормоконтролю	09.02.2023- 12.02.2023	
10.	Передзахист, оформлення документів до захисту, рецензування роботи, подання роботи на кафедру	13.02.2023- 17.02.2023	

7. Дата видачі завдання: 17.01.2023 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Ірина САЛЬКОВА
(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв(ла) до виконання _____ Тетяна ЛУНЬШИНА
(підпис здобувача) (П.І.Б.)

АНОТАЦІЯ

Пояснювальна записка до випускної роботи «Дослідження конкурентоспроможності послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу»: 55 сторінок, 6 рисунків, 18 таблиць, 2 додатка, 70 літературних джерел.

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ, СТРАТЕГІЯ, ПОСЛУГИ, УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ, АСОРТИМЕНТ.

Об'єктом дослідження виступають процеси забезпечення конкурентоспроможності послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу.

Предметом дослідження є теоретичні і прикладні аспекти дослідження конкурентоспроможності послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є проведення маркетингового дослідження діяльності підприємства, а також розробка заходів щодо забезпечення конкурентоспроможності та удосконалення системи якості надання послуг.

Методи дослідження – монографічний, спостереження, порівняння, групування, аналіз і синтез, графічний, табличний.

У роботі досліджено понятійний апарат щодо визначень «конкуренція», «конкурентна перевага», «конкурентоспроможність», «якість»; здійснено порівняльний аналіз зарубіжних та вітчизняних методів оцінки конкурентоспроможності та якості продукції; проведено аналіз виробничо-господарської діяльності досліджуваного підприємства та виявлення ключових факторів впливу на якість та конкурентоспроможність його продукції та послуг; розроблено пропозиції щодо покращення конкурентоспроможності продукції підприємства, зокрема, якості продукції та удосконалення процесу ціноутворення.

Результати дослідження рекомендовано до впровадження в діяльність готельно-ресторанного комплексу «Гетьман».

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВА	
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	9
1.1. Особливості маркетингу послуг та стратегії забезпечення конкурентних переваг	9
1.2. Поняття якості послуг на ринку готельно-ресторанної індустрії.....	15
1.3. Напрямки забезпечення конкурентних переваг підприємства на ринку послуг	25
Висновки до першого розділу.....	30
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО	
БІЗНЕСУ.....	31
2.1. Загальна характеристика та аналіз діяльності підприємства	31
2.2. Аналіз витрат підприємства в контексті забезпечення конкурентоспроможності послуг.....	35
2.3. Оцінка конкурентоспроможності послуг підприємства	39
2.4. Напрямки підвищення конкурентоспроможності і якості продукції та надання послуг	46
Висновки до другого розділу.....	52
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55
ДОДАТКИ.....	62

ВСТУП

У сучасній економічній ситуації важливим завданням для вітчизняних підприємств є підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках. Але в більшості випадків цей процес неможливо гарантувати через наявність двох взаємопов'язаних проблем, властивих суб'єктам господарювання - низької економічної ефективності їх діяльності та якості, що не відповідає світовим стандартам.

На першому етапі реформування економічної системи, етапі становлення ринкових відносин, досягнення вітчизняних підприємців зумовлені переважно ціновим фактором, тобто подорожчанням продукції підприємства. У сучасних умовах ціни на основні вітчизняні товари досягли світового рівня. При цьому якість продукції та рівень собівартості продукції значно нижчі, ніж у розвинутих країнах світу.

У зв'язку з цим особливої уваги заслуговує вивчення сучасного вітчизняного та зарубіжного досвіду з метою визначення умов, що забезпечують конкурентоспроможність підприємств вітчизняного готельного та громадського харчування та зростання якості продукції.

Як ми всі знаємо, індустрія готелів і громадського харчування - це сфера людської діяльності, яка стрімко розвивається в останні роки. Це один із найширших типів малого бізнесу в усьому цивілізованому світі, тому існує постійна конкуренція між установами та підприємствами за те, щоб знайти найкращу позицію на ринку та його найперспективніших сегментах, знайти нових клієнтів і утримати клієнтів.

Експерти вважають, що український ринок готельного та громадського харчування розвивається дуже активно: зросла кількість ресторанів та інших підприємств громадського харчування, покращився їх зовнішній вигляд та асортимент пропонованих страв і напоїв. Однак до повного насичення ще далекої все залежить власне від конкурентоспроможності та якості продукції та послуг, які надаються потенційним клієнтам.

З огляду на вказані вище факти обрана тема дослідження є актуальною і своєчасною. Дана проблематика розглядається у наукових працях багатьох зарубіжних та вітчизняних учених, зокрема: Смерічевського С., Полоус О., Радченко Г., Казанської О., Радченко Г., Салькової І., Князевої Т., Михальченко І., Радченко Г., Янчук Т., Буги Н., Колбушкіна Ю., Кривов'язюка І., Петропавловської С., Радченко О., Сахно А., Фурман І., Сібрука В., Слободяник А., Могилевської О., Романової Л. та інших. Однак окремі аспекти даного питання є мало дослідженими, зокрема в діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Метою випускної роботи бакалавра є проведення маркетингового дослідження діяльності підприємства, а також розробка заходів щодо забезпечення конкурентоспроможності та удосконалення системи якості надання послуг.

Відповідно до поставленої мети в роботі вирішуються такі завдання:

- дослідження сутності конкурентних переваг у контексті підвищення конкурентоспроможності підприємств;
- аналіз становлення поняття якості послуг на ринку готельно-ресторанної індустрії;
- пошук напрямків підвищення конкурентоспроможності підприємства готельно-ресторанного бізнесу;
- аналіз виробничо-господарської діяльності досліджуваного підприємства та виявлення ключових факторів впливу на якість та конкурентоспроможність його продукції;
- здійснити оцінку конкурентоспроможності послуг підприємства;
- розробка пропозицій щодо підвищення конкурентоспроможності і якості продукції та надання послуг.

Об'єктом дослідження виступають процеси забезпечення конкурентоспроможності послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу.

Предметом дослідження є теоретичні і прикладні аспекти дослідження конкурентоспроможності послуг підприємства готельно-ресторанного бізнесу.

Теоретичною та методологічною основою проведеного дослідження є система економічних законів та наукових принципів щодо конкурентної політики; праці вітчизняних та зарубіжних вчених в галузі вивчення питань конкурентоспроможності, Закони України, фінансова та статистична звітність досліджуваного підприємства.

Практична значущість роботи полягає у впровадженні результатів проведеного дослідження в діяльність ГРК «Гетьман» з метою покращення його виробничо-господарської діяльності, якості та конкурентоспроможності продукції і послуг на вітчизняному готельно-ресторанному ринку.

ВИСНОВКИ

Підприємства готельного господарства є складними соціально-економічними системами, які характеризуються низкою особливостей: задоволення якісними основними і додатковими послугами внутрішніх і міжнародних споживачів; наявністю певних ресурсів та їх перетворення в основні і додаткові послуги; порівняння витрат на виробництво і використання основних і додаткових послуг із результатами діяльності; складність внутрішнього середовища (велика кількість елементів); багатокритерійність завдань управління; велика динамічність процесів; неможливість формалізації багатьох завдань управління; обов'язковість розвитку та змінність критеріїв розвитку.

Підприємства, як відомо, це відкриті (дифузні) системи, які є досить чутливими до дії факторів зовнішнього середовища. Тому ефективність їх функціонування значною мірою визначатиметься швидким реагуванням на зміни зовнішнього середовища.

Слід зазначити, що поряд із наданням послуг по розміщенню клієнтів не менш важливою функцією готельно-ресторанного комплексу «Гетьман» є організація харчування. Це дуже важливий чинник обслуговування відвідувачів, що впливає на їх кількість і загальний рівень завантаження готелю. Адже саме діючий ресторан та піцерія в готелі сприяють залученню для нього додаткових доходів. З огляду на це, дуже важливо правильно організувати діяльність ресторану в готелі, щоб відвідувачам було затишно і комфортно, і щоб їм знову і знову хотілося прийти і відпочити саме в цьому закладі.

Проаналізувавши рівень конкурентоспроможності досліджуваного підприємства ГРК «Гетьман» ми отримали найвищий його показник у порівнянні з конкурентами регіону, завдяки високій якості обслуговування,

гнучкій ціновій політиці, позитивному іміджу, великому асортименту додаткових послуг та вигідному місцю розташуванню закладу.

При аналізі цінової політики ГРК «Гетьман» є також найбільш конкурентоспроможним у порівнянні з конкурентами».

Вважаємо, що для успішного ведення бізнесу, підтримання завантаження номерного фонду готелю в умовах зростаючої конкуренції, необхідно постійно працювати над іміджем готелю. Адже діяльність досліджуваного підприємства ГРК «Гетьман» асоціюватися з високим рівнем надання послуг та індивідуальним підходом до кожного клієнта. У даному контексті запропоновано впровадити у діяльність автоматизовану систему управління закладом з використанням сучасних прикладних програм для обробки даних як у готельній, так і ресторанній сферах ведення його бізнесу.

Автоматизована система управління готельно-ресторанних господарств потрібна для вирішення конкретних завдань, а саме: прискорення бізнес-процесів; забезпечення повного захисту інформації про діяльність підприємства; ведення контролю та обліку за рухом грошових коштів; вироблення та швидке формування звітності підприємства; здійснення управління і контролю над роботою персоналу; прискорення часу обслуговування і одночасно підвищення рівня якості обслуговування клієнтів.

Запропоновані нами заходи щодо підвищення конкурентоспроможності послуг підприємства у майбутньому дадуть позитивний ефект щодо прогнозованої динаміки основних показників виробничо-господарської діяльності досліджуваного закладу, зростанню доходів від реалізації готельних та ресторанних послуг, прибутковості підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Salkova I. Factors and principles of effective activity of tour operators and agents on the tourist services market/ Trends and prospects for the world economy and international economic relations: Collective monograph. 2020, Pp. 35-46.
2. Салькова І. Ю. Управління конкурентоспроможністю підприємств олійно-жирової промисловості (проблеми теорії та практики): Монографія. <http://repository.vsau.org/card.php?lang=en&id=4460>
3. Салькова, І. Ю. Теоретичні основи оцінки конкурентоспроможності підприємств АПК. Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Економіка. 2014. № 26. С. 15-18.
4. Saienko, V., Mezentseva, I., Tolchieva, H., Salkova, I. Efficiency of tourism operators' and tourism agents' activities in the market of tourist services of Ukraine. Journal of Environmental Management and Tourism. 2020. Volume XI. Issue 8(48): 1960-1966. DOI: [https://doi.org/10.14505/jemt.v11.8\(48\).00](https://doi.org/10.14505/jemt.v11.8(48).00)
5. Сахно А.А., Салькова І.Ю., Коваль О.І. Значення конкурентоспроможності як об'єкту управління. Регіональна бізнес-економіка та управління. 2019. №2. С. 77-87
6. Чикуркова А. Д., Фень К. С. Формування позитивного іміджу в системі управління конкурентоспроможністю підприємств //Інноваційна економіка. –2019. №. 1-2. С. 107-113.
7. Салькова І.Ю. Якість як необхідна передумова конкурентоспроможного розвитку птахопродуктового підкомплексу. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2017. № 2. С. 122-125.
8. Сахно А.А., Салькова І.Ю., Слободянюк А.О. Особливості оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємств. Регіональна бізнес-економіка та управління. 2018. №1. С. 77-87

9. Бортник Л.В. Комплексна оцінка конкурентоспроможності підприємств готельного бізнесу. Економічний аналіз. 2019. Т. 14, № 2. С. 100-110.
10. Брорщевський П., Сичевський М. Харчова промисловість України: сучасні тенденції та перспективи розвитку. Економіка України. 2019. № 8. С.45-49.
11. Bitov V., Kadebskaya E. Управління конкурентоспроможністю продукції підприємств в ринкових умовах. Economic forum. 2019. Т. 1. №. 4. С. 98-102.
12. Levkov, K. and Lakov, P. The Tourism Regions in Bulgaria – Situation and Problems. Proceedings of conference «Regional Economy and Sustainable Development», University of Economics – Varna. 2018. №1. pp 497–506.
13. Краузе О., Піняк І., Шпилик С. В. CRM як джерело інформації для розробки маркетингових проєктів та стратегічного управління конкурентоспроможністю //Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету. 2022. Т. 77. №. 4. С. 94-102.
14. Kovalchuk, Y. et al. Potential and Opportunities for Development of Tourism in Ukraine. Journal of Environmental Management and Tourism, [S.l.], v. 11, n. 1, p. 194-201, apr. 2020. ISSN 2068-7729.
15. Салькова, І. Ю. Формування фінансових ресурсів промислових підприємств. Вісник Хмельницького національного університету Серія: Економічні науки. 2018.№ 3. Т. 3.
16. Levkov, K. and Meskhia, E. Opportunities for sustainable development of the tourist exchange between Republic of Georgia and Republic of Bulgaria. Sustainable development and competitiveness of regions: collective monograph; ed. O. Stoichkova. Plovdiv: Academic publishing house «Talent», 2018. №1. Pp. 75–86.
17. Гречаник Н. Я. Методичні засади дослідження методів і механізмів конкурентоспроможності. Інноваційна економіка. 2017. №2. С.123–130.
18. ДСТУ ISO 9001-2001. Системи управління якістю. Вимоги. – К.: Держстандарт України, 2001.

19. ДСТУ ISO 9000-2001. Системи управління якістю. Основні положення та словник. К.: Держстандарт України, 2001.

20. ДСТУ ISO 9004-2001. Системи управління якістю. Настанови щодо поліпшення діяльності. К.: Держстандарт України, 2001.

21. Завідна Л.Д. Готельний бізнес: стратегії розвитку : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 600 с.

22. Загородній А. Г. Оцінювання конкурентоспроможності інноваційної продукції у процесі вибору інноваційної стратегії підприємства Фінанси України.2019. №1. С.99–110.

23. Mensah, I. Environmental management and sustainable tourism development: The case of hotels in Greater Accra Region (GAR) of Ghana. *Journal of Retail & Leisure Property*. 2020. № 6(1). Pp. 15–22. DOI:<https://doi.org/10.1057/palgrave.rlp.5100039>

24. Березіна Л. М. Теоретико-методологічні основи управління конкурентоспроможністю підприємства. *Агросвіт* . 2021. № 3. Pp. 35-42.

25. Повна С. В. Світовий досвід запровадження гнучких методологій управління конкурентоспроможністю підприємств та організацій. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. №1. С. 63-71.

26. Євтушенко Н. О., Дрокіна Н. І., Савенко Н. В. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства: теоретичний аспект. *Економічний простір*. 2020. №. 156. С. 129-135.

27. Niemets L, et al. 2018. Rural tourism in Ukraine: Peculiarities and trends of development. *Proceedings of the 32nd IBIMA conference. IBIMA 2018 – Vision 2020: Sustainable Economic Development and Application of Innovation Management from Regional expansion to Global Growth*. 2018. Seville, Spain. Pp. 290–301.

28. Кондратська Л.П. Методологія побудови системи управління конкурентоспроможністю підприємства на ринку робочої сили. *Актуальні проблеми економіки*.2019. №12. С. 169–180.

29. Odum C. Evaluation of Potential Ecotourism Attractions for Sustainable Tourism Development in Anambra State, Nigeria. Doctoral Dissertation Summary. *European Journal of Tourism Research*. 2018. № 20. pp 134–136.

30. Phoochinda, W. Development of Community Network for Sustainable Tourism based on the Green Economy Concept. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2018. № 9(6). Pp. 1236–1243. DOI: [https://doi.org/10.14505//jemt.9.6\(30\).13](https://doi.org/10.14505//jemt.9.6(30).13)

31. Мартиненко В.П. Оцінка сучасного стану конкурентоспроможності промислового виробництва. Формування ринкових відносин в Україні. 2017. №7–8. С.109–113.

32. Мартиненко М. М. Конкурентні переваги як шлях до розвитку підприємницької діяльності. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. №12. С.88–96.

33. Попович Д.В., Тарнавська О.Д. Бенчмаркінг як дієвий інструмент управління ефективністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. №4. С. 544–548.

34. Ставська Ю. В., Яхно Л. С. Формування конкурентних переваг ресторанного бізнесу в умовах євроінтеграції. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 2. С. 181-196. – 2021.

35. Дудар В. Конкурентні переваги властивостей органічної агропродовольчої продукції з позиції маркетингу. *Вісник Економіки*. 2019. №. 1. С. 131-140.

36. Рябенька М.О. Оцінка якості послуг у готелях і ресторанах Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 52. Ч.2. С.46-51.

37. Писаренко С. В., Дядик Т. В., Бих С. М. Інноваційні методи управління персоналом як чинник формування його конкурентоспроможності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. С. 61-67.

38. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: навч. посіб. за гаг. ред. Ю.В.Макогон. Київ: ЦНЛ, 2006.456 с.

39. Чулаков П. Г. Дослідження конкретних стратегій та ідентифікація конкурентних переваг підприємств. Економіка та держава. 2009. №12. С. 19–28.

40. Чередниченко А.О. Якість надання послуг як ключовий фактор привабливості підприємств готельного господарства // Вісник економіки транспорту і промисловості. 2016. №56. С.68-73.

41. Янчук Т. В., Салькова І. Ю., Буга Н. Ю. Удосконалення маркетингової діяльності підприємства засобами сучасних інформаційних технологій //Publishing House “Baltija Publishing”. – 2021.

42. Смерічевський С.Ф., Петропавловська С.Є., Радченко О.А. Бренд-менеджмент: навчальний посібник // за заг. ред. С. Ф. Смерічевський, С. Є. Петропавловська, О. А. Радченко. К. : НАУ, 2019. 156 с.

43. Полоус О.В., Пунагін Я.М. Інновації в розвитку концепції маркетингу міжнародних туристичних послуг. Причорноморські економічні студії. Науковий журнал. О.: ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2017. Вип. 24. С. 36-41.

44. Полоус О.В., Романов В.О. Маркетинг людського капіталу в сфері розвитку ІТтехнологій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». Вип.12, Ч.2. Ужгород, 2017. С. 93-97.

45. Polous O. System analysis of digitalization indices of Ukrainian enterprises. Ekonomichnyy analiz. 2020. Т. 30. №. 1 (2). С. 118-124.

46. Ареф'єва О.В., Полоус О.В. Інтенсифікація управління організаційною культурою підприємства в умовах неоіндустріальної модернізації. Проблеми системного підходу в економіці. Київ: НАУ, 2019. Вип. 6(74). Частина 2. С. 7- 15. DOI: <https://doi.org/10.3278/2/2520-2200/2019-6-26>.

47. Рябенка М.О. Оцінка якості послуг у готелях і ресторанах. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 52. Ч.2. С.46-51.

48. Князева Т., Полоус О.. Фактори Впливу На Конкуреноспроможність Авіатранспортних Послуг В Світогосподарській Системі. Наукові Перспективи (Naukovi Perspektivi), 2022, 10 (28).

49. Полоус О.В. Аналіз глобальної конкурентоспроможності ринку інтелектуальної власності України. Економічний науково-практичний журнал Причорноморські економічні студії Випуск 50. Частина 1. 2020. С. 92-97 DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.50-16>

50. Ареф'єва О.В., Полоус О.В. Іновінг мотиваційного механізму компетентніснопрофесійного вдосконалення людського капіталу підприємства. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. Том 25. Випуск 6(85). 2020. С. 86-91. DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/6-85-16>

51. Сахно, А. А., Салькова, І. Ю., & Коваль, О. І. Значення категорії конкурентоспроможності як об'єкту управління. Регіональна бізнес-економіка та управління.-2017.-№ 4 (56).-С. 136-147.

52. Сахно, А. А., Салькова, І. Ю., & Слободянюк, А. О. (2018). Особливості оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємств. Регіональна бізнес-економіка та управління.-2018.-№ 1 (57).-С. 77-87.

53. Слободяник АМ., Могилевська О.Ю., Романова Л.В., Салькова І.Ю. Digital-маркетинг: теорія і практика: навчальний посібник. Київ. КиМУ, 2022. 228 с.

54. Салькова І.Ю. (2017) Якість як необхідна передумова конкурентоспроможного розвитку птахопродуктового підкомплексу. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2017. - № 2(2). - С. 122-125.

55. Krusyuk, L., & Vasylenko, M. (2022). Оцінка конкурентоспроможності ринку крьюінгових послуг в умовах нестабільності. Економічний аналіз, 32(4), 23-30.